

Posudek vedoucího k disertační práci Ing. Lubora Tvrdého Změny na trhu práce a perspektivy vzdělanosti

Předložená disertační práce se zabývá problematikou takzvané společnosti vzdělání, kterou pojímá z hlediska měnících se potřeb trhu práce. Hned v úvodu autor poměrně obsáhle vymezuje stěžejní pojmy. Činí tak v poměrně širokém historickém záběru, což může vyvolat námitky ohledně funkčnosti zmíněných pasáží. Vysvětleno je to tím, že práce vznikala po dobu několika let paralelně s jinými studii, v nichž historicko sociologické hledisko bylo výrazně přítomno. Zmíněné pasáže byly ve výsledné verzi výrazně redukovány.

V následujících pasážích autor úspěšně využívá své ekonomické erudice a analytických schopností. To se týká již kapitoly pojednávající o principu segmentace obecně a o segmentaci pracovních trhů zvláště. Autor zde rovněž prokazuje znalost poměrně bohaté a různorodé literatury, která zasahuje do několika vědních odvětví.

V další části věnované metodologii vlastního výzkumu autor projevuje značnou erudici a prokazuje, že využívání informačních systémů, výstupů z výzkumů a analýza dat jimi zprostředkovaných je jeho denním chlebem. Dokázal propojit zdroje dat různých typů a úrovní, čímž vyniká plastičtěji jím zkoumaný fenomén. Grafy obsažené na stranách 64 až 73 mají, podle mého názoru, velkou vypovídací schopnost a jejich interpretace může být rozšířena i mimo rámec této studie. Totéž lze konstatovat o řadě zjištění, která se týkají specifického postavení České republiky, jak je obsahuje následující kapitola.

Spojujícím motivem všech částí práce je skutečnost, že přechod ke společnosti vzdělání se současně významně překrývá s přechodem od industriální společnosti ke společnosti služeb. To samo o sobě vytváří celou řadu napětí jak na trhu práce, tak také v oblasti vzdělávání a vzdělanosti a konečně též v oblasti příjmové a sociální. Jen málo z těchto napětí bylo předvídatelných v minulosti, kdy ty nejúspěšnější trendy společnosti průmyslové byly víceméně automaticky

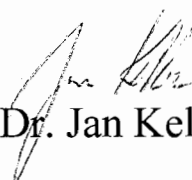
prolongovány do budoucích let, takže vytvářely silně idealizovaný obraz společnosti postprůmyslové.

Domnívám se, že zejména kapitoly pojednávající o jisté míře překvalifikovanosti pracovní síly, o vývoji mzdové diferenciaci a o segmentaci trhu práce, tedy kapitoly, jež tvoří jádro předložené studie, jsou-li čteny z tohoto zorného úhlu, přispívají nikoliv nepodstatně k rozhojnění našeho poznání současné reality a k uchopení možných budoucích trendů vývoje.

V závěru si dovoluji ocenit samostatnost přístupu autora ke zpracovávanému tématu a svědomitost, s jakou přepracovával a prohluboval své jednotlivé pracovní verze. Výrazné analytické schopnosti, které při práci prokázal, umožnily, aby některé její části byly publikovány již dříve, a to nikoliv jen časopiseckou formou, ale též v podobě ucelené společné monografie. Nestává se věru často, aby školitel mohl spolupracovat na výzkumném tématu se svým doktorandem jako rovný s rovným.

Z uvedených důvodů navrhuji předloženou disertační práci k obhajobě.

V Ostravě dne 12. 5. 2009

Prof. PhDr. Jan Keller, CSc.